

6127.

Euran p.

Löydöt, jotka J.Ailio kesämatkallaan 5-10 p:nä heinäk. 1912 pääasiassa kaivausten kautta sai esille Euran p.tsä, Osman- ja Käräjämäen rautakautisista kalmistoista. (ks. kaivauskertomusta ja siihen liittyviä valokuvia ynnä asemapiirroksia).

Osmanmäki.

1. Nähtävästi kilvestä johtuvan rautaisen niitnaulan kupura.
N^o:t 1-3 ostetut suutari Forsellilta ja löydetyt hänen torppansa läheisessä santakuopasta, minne ne ovat joutuneet alasvierineistä haudoista.
 2. 5-kierteinen, pyöreästä ja ohuesta pronssilangasta tehty sormus.
Saanti ja löytö = n° 1.
 3. Piisen nuolenterän kärkikatkelma, pituus 25 mm.
Saanti ja löytö = n° 1.
- Osmanmäen kaivauslöydöt.
- Hauta I, mieshauta.
- (esineet löydetty yhdestä kohdasta haudan S- kulmasta).
4. Pitkäteräinen veitsi, ruoto katkennut, ollut ilmeisesti puisessa kädensijassa; pituus 178, leveys 29 mm., terän tyvellä rautaisen renkaan tapainen, joka kenties on kuulunut tuppeen.
 5. Pieni veitsenterä, ruodollinen, ruodon ympärillä puuta, jätettä kädensijasta, koko pituus 101, leveys n. 12 mm.
 6. Raudan palanen (tämä samoinkuin kaikki muut lujasti ruosteessa), pituus 48, leveys 18 mm.
 7. Kilven niitnaulan kupura.

6127.

Eura,

Osmanmäki.

8. 2 kapeata rautakiskon pätkää, toinen käyristynyt 112 mm pituinen, toinen suora 89 mm. pituinen, ehkä kilven kiskorautoja.
9. Pieni saviastian palanen; 2 lyhyttä tankomaista ja muita muodottomia raudanpalasia (m.m. rautanauloista).
10. Maanäytettä haudan kovettuneesta, tuhansekaisesta laitakerroksesta.

Hauta II, mieshauta.

11. Iso keihäänterä, varsiputkella varustettu, lehti ohut ja keskikohdalta hiukan harjava, pituus 410 mm, terälehdän leveys 41 mm, putken n. 25 mm.

Ollut nähtävästi vainajan jalkain juuressa, oikealla puolen, kärki jalkoihin päin.

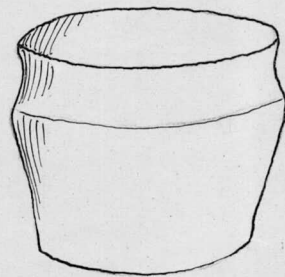
12. Eläimen, todennäköisesti koiran luita. Löydetty n. 1/2 m. päästä edellisestä N 2, arv. vainajan vasemman reiden ulkopuolelta.

Hauta III, naishauta.

13. Saviastia, ulkopuolelta nokeutunut; muodoltaan: aivan ilman koristeita, jotenkin hyvätekoinen, n. 15 sm korkuinen, 18-19 sm. läpimitaten suulta.

Oli jotenkin haamallaan vainajan yläruumiin oikealla puolen, syrjäällä, suu kallistuen vainajaa kohti.

14. Saviastia, samanmuotoinen kuin edellinen, mutta vähän pienempi, n. 13 sm korkuinen, 16 sm suun läpimitalta, 4-kertaisella aaltoviivalla lähellä reunaa koristettu, ollut alkuaan ulkopinnalta tumma ja sileä, mutta

6127.
Eura,
Osmanmäki.

nyt karkeaksi rapaunut, hajalle särkynyt nähtävästi pian hautaanpanon jälkeen, koska palaset ovat niin oienneet, etteivät ne kaikki liity suoraan toisiinsa.

Oli vainajan vasemmalla puolella, vastaavalla kohdalla kuin edellinen astia (pohja oli muutamia sm. ylempänä kuin seinämäin alareuna).

15. Rautaiset sakset, keritsimien muotoiset, pituudeltaan n. 178 mm.

Sijaitsivat astian n° 13 sivulla, astian ja ruumiin välissä, kärjet antaen päähän päin.

16. Pronssisormus, oikeastaan kolmesta kierreestä muodostunut, joista keskimäinen on hyvin leveäksi taottu.

Sijaitsi astian n° 13 ulkopuolisella laidalla (siis vastapäätä saksia), aukko ylöspäin; sormuksen sisällä oli pieni tukko i.k. hiuksia ja 2 pientä puunpalasta.

17. Pronssisormus, pieni ja ohuesta langasta kierretty lähes 3 kertaan (särkynyt ylösotettaessa).

Sijaitsi saksien kantasilmukasta n. 30 sm. jalkoihin päin (sormuksesta lähes saman verran jalkoihin päin oli 2 pientä rautaista niitnaulaa).

18. Pronssikierukoita (ehkä esiliinasta).

Sijaitsivat molempain saviastiain keskikohdalla ja yksi sellainen siitä n. 90 sm jalkoihin päin (ehkä juuri nilkkain kohdalla).

Liesi (n° IV).

19. Joukko hiiliä, osaksi isoistakin puista

6127.

johtuvia.

Eura, mäki

Näytteitä liesikivikön alla tavatus-
ta tuhka- ja hiilikerroksesta.

Osmanmäki.

20. Pronssikierukoilla koristettua vaatetta, lahoon puuhun kiintynyttä, ja pieni, särkynyt pronssiputki.

Löydetyt lieden ja tuhkapesän laidalta, viimeainittu SSW puolelta, edelliset pohjoispuolelta.

Hauta V.

21. Saviastia, kukkaruukun muotoinen, suorat suulle vähän levenevät seinät, käsin muovailtu, 3 nyöriviivaa reunan koristeina.

Sijaitsi todennäköisesti yläruumiin vasemmalla puolella.

22. Saviastia, särkynyt mutta suurimmaksi osaksi kokoonliimattu, päältä nokeutunut, sisältä karstainen, jotenkin samanmuotoinen kuin edellinen mutta suulta vähän enemmän leviävä, korkeus n. 12 sm, suun läpimitta 17-18 ja pohjan 12 sm, ilman koristeita.

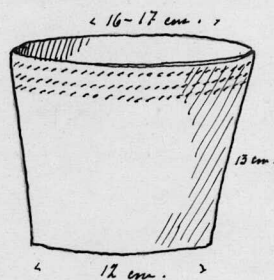
Sijaitsi jalkapään puolella.

23. Veitsenterä, kapea ja kulunut, ruoto lähes yhtä pitkä kuin veitsi, yhteensä 163 mm pituinen.

Sijaitsi n. 1,3 m päässä astiasta n° 21 S W, todennäköisesti alaruumiin oikealla puolella poikittain (länneestä itään päin, terä itään).

24. Pronssisoramus, kierretty ohuesta pronssilangasta, kahtena kappaleena, joista toisessa kuusi, toisessa kolme kierukkaa.

Palaset sijaittivat erillään, n.

6127.
Eura,
smanmäki.

1/2 m. päässä toisistaan, mutta mahdollista on, että toinen palanen olisi myöhemmin (kaivettaessa?) erilleen joutunut.

25. Kankaanpalanen, hienoilla pronssikierukoilla koristettu.

Oli veitsen n° 23 ja samalla puolen olleen sormuksen välimaalalla (n^o:t 24 ja 25 todennäköisesti juuri haudasta V).

26. 3 pientä ja 1 näitä toisen verran suurempi niit'naula, arvatenkin kilvestä; 1 ohutta pronssilevyä olevan putken sirpale; 1 pieni pronssilankakierukka; 2 pientä sirua pakottamalla koristetusta pronssilevystä.

Ilmaantuivat haudan V kohdalta sanka-kuopan reunaa puhdistettaessa ja voivat kenties johtua eteläpuolella olevasta, hiedanotossa hävinneestä mieshaudasta.

27. 3 saviastianpalasta.

Löytö - n° 26.

Hauta VI.

(kaksoishauta?).

28. Keihäänterä, rautaa, kapea ja putkellinen, mitoiltaan 206 mm. pituinen, n. 18 mm. levyinen.

Löytynyt haudan pohjoispäästä.

29. Pieni veitsi (?), toisessa päässä jäljellä puunlahoa varresta, pituus 80 mm.

Ollut keskikohdalla hautaa pystyssä.

30. Pääkallon palasia ja 3 saviastian palasta (näistä yksi nyörikoristeilla varustettu).

6127.
Eura,
Osmanmäki.

Olleet pääasiassa haudan länsiosassa jalkapäässä, muita löytöjä ylempänä, ja hajallaan.

31. 7 värillistä emalji- ja lasihelmeä.

Löydetyt sangen hajallaan haudan kaakkoiselta (naishaudan) puolelta.

32. Rautanaulan näköinen ja pari käyrää rautapalaa.

Löydetyt jotenkin haudan keskikohdalla.

33. Pronssiketjua, rautaruostetta kummassakin päässä.

Oli arv. naisvainajan rinnan alla.

34. Pronssikierukkaryhmiä, nähtävästi yhteenkuuluvia.

Oli arv. naisvainajan vyötäisten kohdalla (paitsi pyöreä palanen).

35. Pronssikierukkaa, nähtävästi vaipan reunasta.

Sijaitsi haudan pohjalla.

VII hauta

(miehen hauta).

36. Saviastia, melkein kokonainen, vain toiselta puolen osa reunaa poissa, padan muotoinen, pohja pyöreä mutta latteaksi painettu tehtäessä, koristettu nyöriraidalla, jossa on kaikkiaan 9 nyöriviivaa, niistä aina 3 lähempänä toisiaan, suun läpimitta n. 16 sm, korkeus $9\frac{1}{2}$ sm.

Sijainnut alaruumiin (reisien?) oikealla puolen.

37. Saviastia, ruukkumainen, tasapohjainen, koristettu aivan samallaisella nyöriraidalla kuin edellinen; sekä suun läpimitta että korkeus n. 16 sm.

6127.
Eura,
Osmanmäki.

Sijainnut aivan särkyneenä alaruumiin kohdalla, ehkä jalkojen välissä.
38,39. 2 putkikeijään terää, molemmat hyvin kapeateräisiä, pienemmässä 274 mm pituisessa vielä vartta putken sisässä, isompi pituudeltaan 354 mm.

Sijainneet jalkapäässä, vasemmalla puolen, aivan rinnakkain, kärjet jalkoihin päin.

40. Veitsi, hyvin pitkäteräinen, ruoto lyhyt ja katkennut, pituus 255 mm.

Sijaitsi viistoon aivan miekan alla.

41. Viikinkimiekka, 2-teräinen, väistinrauta ja kahvarauta suorina ja lyhyitä, terä katkennut (kappaleet n° 42:ssa) ylösoitetessaan, jolloin muuan mies pudotti kiven miekan päälle, nykyinen miekan pituus 77,5 sm, alkuaan ollut ehkä n. 90 sm; miekan lappeissa jonkun verran puun lahoa jäännöksenä tupesta.

Sijainnut vainajan vasemmalla puolella, terä NE-suuntaan, sen alapuolella oli puhdas maa.

42. 13 raudanpalasta, niistä ainakin 2 suurinta kuuluneet ed. n^o:ssa mainitun miekan kärkipuoleen; käyrä raudanpalanen, joka sijaitsi miekan päällä kahvasta katsoen vasemmalla puolen erään rautapalan kanssa, 33 sm. kahvan päästä lukien, lienee kuulunut tuppeen; 3 pientä rautapalaa sijaitti miekan alla, keskikohdalla.

43. Iso ja kierteinen pronssisormus, jonka keskimäinen kierre leveä ja lattea hienoilla punssatuilla sirasteilla koristettu; sormuksen sisällä oli jällellä sorminivel.

Sijaitsi miekan alla, keskikohdalla,

6127.
Eura,
Osmanmäki.

ja osottaa tietysti ruumiin ja käden
asentoa, koska sen sisällä oli sormi-
nivel.

44. Pronssihelmi ja siinä kiinniolevia prons-
sikierukoita.

Sijaitsi miekan väistinraudan alla.

45. Pronssisormus, 3-kierteinen.

Löytynyt yläruumiin vasemmalta puolen
hiukan sivulta päin.

46. Pronssisormus, 5-kierteinen, keskimäinen
kierre leveäksi ja latteaksi taottu (ei
niin leveä kuin n° 43) ynnä ympyröitä
sisältävillä kolmiosiraateilla koristettu;
puunpalasia, joissa pronssia ruostetta ja
pari raudanpalasta.

Sormus ja rautapalat sijainneet
vainajan päen takana jonkun matkan
päässä, puun palaset olivat miekan
kahvan tienoilla.

47. Hevosenkengän muotoinen solki, siinä vä-
hän vaatetta jäljellä, nupit nelikulmaisen
tähtimäiset; rautapala.

Sijainneet yläruumiin (päen) oikeal-
la puolen alassuin, soljen nupit
pohjoiseen päin.

48. Pyöreä pronssispiraalikiehkura.

Sijainnut yläruumiin (ehkä rinnan)
kohdalla.

49. Pronssisormus, kierteinen, n. 3 $\frac{1}{2}$ kiertees-
tä tehty, pieni miehen sormeen (siis eh-
kä vainajan vaimon hauta-annin) ja prons-
sikierukoita.

Sormus sijainnut yläruumiin oikealla
puolen, spiraaleja sekä sen lähellä
että miekan nupin kohdalla kuin myös
päen takana ja (hyvin pieniä) soljen
puolella.

6127.
Eura,
Käräjämäki.

Käräjämäen kaivaus.

Hauta I.

50. Pieni tasataltta, katkelmainen, niukasti hiottu, epäilemättä kivikautinen, ehkä taikaesineenä hautaan pantu, 41, 22, 7 mm.

Löydetty haudan koillispuolelta, läheltä maanpintaa.

51. Pieni rautaveitsi, 100 mm. pituinen.

Löydetty lähes haudan keskivaiheilta, jotenkin syvästä.

52. Pronssikierukkaa ja pieni palanut luusiru.

Edellinen löydetty haudan itäkolmasta, jälkimmäinen haudan yläpuolelta keskivaiheilta.

Hauta II (*Naiskauta*).

53. Rautapala, nähtävästi kappale veitsen terän tyvipuolesta; 2 pronssispiraalikiehkuraa; pronssisormus, pronssilangasta tehty, noin 4-kierteinen; pronssilevyn palasia, pakotetulla koristettu, nähtävästi tupesta johtuvia.

Löytyneet haudan itäisestä osasta, viimeksimainitut levysset olivat sormuksen lähellä.

54. Vaaleankeltainen emaljihelmi, siinä 3 punasiniistä nystermää.

Oli haudan itäpuolella.

- 55-57. Noin 15 sm. pituinen luu (ja toinen pienempi) ja sen päällä vaatetta kierukoineen, ja pieni luulevy (n. 30 sm läpimitan) ^{luun} levyn länsipuolelta.

Sijaitsi haudan itäpuolella, pitkän luun nivelpuolelta länteen päin.

58. Isollainen pronssisormus pronssilangasta, 5-kierteinen pronssiputki ja pieni raudan-

6127.
Eura,
Käräjämäki.

pala.

Sormus sijaitsi melkein keskihaudan pohjoislaidalla, kyljellään haudan pituussuuntaan; sormuksen vierellä samoin haudan pituussuuntaan pr. putki; raudanpala keskihaudan pohjoislaidasta.

III hauta.

59. Saviastia, ruukkumainen, suupuolelta hiukan kaarrettu, 3:sta nyöriviivasta muodostuvalla koristeraidalla ynnä sik-sak-suuntaisella 3:sta viivasta muodostuvalla koristeraidalla varustettu, korkeus 14 sm, suun läpimitta 18 sm.

Sijainneet haudan itäpään eteläisellä kulmalla.

60. Pienempi saviastia, suulta sisäänpäin kallistuva, pyöreäpohjainen, 6- rivisellä nyöriraidalla koristettu (osittain ovat nyöririvit parittain järjestetty), korkeus lähes 10 sm, suun läpimitta 12,5 sm. -
Poltetun luun pala, 2 rautafragmenttia.

Sijainneet haudan itäpään pohjoisella kulmalla.

61. Sakset keritsimien muotoiset, n. 205 mm. pituiset.

Sijainneet ed. n^o:ssa mainitun astian aivan viirellä kaakosta luoteeseen, kärki kaakkoon päin (saksien luona rautapala)?

62. Sormus pyöreästä pronssilangasta, 5-6 kierteinen.

Sijaitsi n^o:ssa 60 mainitun astian vieressä, aukko ylöspäin, puuta alla-päin, peittäen koko aukon.

63. Sormus, samallinen kuin edellinen.

6127.

Eura,

Käräjämäki

Sijaitsi edellisestä 18 sm W, myös-
kin aukko ylöspäin, samalla syvyy-
dellä, puuta kyljessä (kenties ar-
kusta johtuvaa).

64. Putkikeihään terä, rautaa, kapealehtinen,
pituus 26 sm.

(valok.4207).

Sijaitsi haudan länsikulmassa, kärki
W.N.W. suuntaan.

65. Paksullainen raudanpala,

Sijaitsi keskellä hautaa keihään
syvyydessä.

Liesi IV.

66. Saviastianpalanen, sisäpuolelta nokikarstai-
nen, koristamaton.

Sijainnut lieden pohjalla, jotenkin
syvällä.

6128.

Hinnerjoki

J. Ailion kesämatkallaan Hinnerjoelta,
Lammilan tilan maalla olevalta kivikauden
asuinpaikalta tuomat, osaksi ostetut, o-
saksi kaivetut esineet (ks. kaivauskertomus-
ta top. arkistossa, Suomen Museo 1911,
s. 73 ja s.l., H.M.L. 5958).

O s t e t u t e s i n e e t .
=====

1. Reikäkivi, ohut ja isoreikäinen, reunalta
muodostamaton, kiillegneissia, 129,100,16 mm.

Peltolan

trp.